

Урок біології
«Покритонасінні (Квіткові).
Середовище існування.
Пристосувальні риси будови і процесів
життєдіяльності»
6 клас

Підготувала : вчитель
Буглівської ЗОШ
I-III ступенів
Коломієць Л.П.

2015

Тема : Покритонасінні (Квіткові) . Середовище існування .

Пристосувальні риси будови і процесів життєдіяльності.

Мета : продовжити ознайомити учнів з будовою та процесами

життєдіяльності насінних рослин; дати загальну характеристику покритонасінних рослин, їх сучасну класифікацію, розкрити еволюційне значення квіткових рослин. розвивати вміння учнів порівнювати та робити висновки й узагальнення; виховувати бережливе ставлення до рослинного світу своєї місцевості та планети , розуміння прекрасного.

Хід уроку

I.Організація класу.

II. Психологічний настрій.

Доброго дня!Щиро вітаю всіх присутніх на занятті. А зараз сядемо рівно і проведемо тренінг на радість собі і людям. Усно про себе повторюємо за мною:

Я бажаю здоров'я, радості, знань усім хто ліворуч мене.

Я бажаю здоров'я, радості знань усім хто праворуч мене.

Я бажаю здоров'я, радості, знань усім хто попереду мене.

Я бажаю здоров'я, радості, знань усім хто позаду мене.

Я бажаю усім присутнім здоров'я, щастя, радості,

а вам - відмінних оцінок на сьогоднішньому занятті.

Девізом нашого заняття я пропоную взяти слова народної мудрості

«Ніхто не знає так багато як усі ми разом»

II. Актуалізація опорних знань.

Вчитель: Кажуть що задумане завжди здійснюється, кожен із вас має написати в зошиті очікування від цього уроку. Наприкінці уроку ви перевірите наскільки збулися ваші очікування.

«Інтелектуальна розминка»

1. Чому відділ має назву голонасінні?
2. Яка кількість видів голонасінних?
3. Як називаються листки у голонасінних?
4. Назвіть найбільш поширених рослин цього відділу.
5. Які рослини називають нижчими?-
6. Які рослини називаються вищими?
7. Які відділи відносять до нижчих рослин?
8. Які відділи належать до вищих рослин?
9. Які відділи вищих рослин ми вивчали?

«Впізнай мене»

(слайд 1,2, пропонується назвати вид рослини, відділ до якого вона належить).

Цифровий біологічний диктант

Виписати номери тверджень відповідно до варіанта

I варіант - ознаки сосни звичайної

II варіант - ознаки ялини європейської

1. Коренева система стрижнева, розміщена в ґрунті поверхневе.
2. Від запилення до висипання насіння проходить близько двох років.
3. Насіння проростає восени того ж року, коли відбулося запилення.
4. Насіння проростає в будь-якому ґрунті, але гине в тіні.
5. Світлолюбне дерево заввишки 40м.
6. Шишки великі, довгі, повислі.
7. Рослини вибагливі до ґрунту.
8. Листки - сизо-зеленуваті, хвоя розміщена попарно, завдовжки 3-5 см., живе 2-3 роки.
9. Чоловічі шишки дрібні, до 2,5 см завдовжки, під час дозрівання пилку стають жовтими.
10. Листки-коротка хвоя завдовжки 1-1,5 см, жорстка, темно-зелена, розміщена поодинокі, живе 5 років.

Відповіді :

I в :2,4,5,8,9

II в : 1,3,6,7,10.

III. Мотивація навчальної діяльності

Ніжна прохолода зеленого поля,
Запах гірського полину,
Хвощ і калина, струнка тополина -
Все це є царство Рослини.

Вчитель:

Скільки видів рослин відомо у світі (500 тисяч). Ця кількість дуже приблизна.

Різноманітний і прекрасний світ рослин,

Мохи, водорості , папороті, плауни , голонасінні : сосни, туї, ялини,

Але володарі царства не вони.

А які ж рослини називаються володарями царства рослин?

Так , це Квіткові, або Покритонасінні.

Повідомлення теми, мети уроку (слайд 3)

IV. Вивчення нового матеріалу.

З 500 тисяч видів рослин(слайд 4, 5,6), що є на Землі Квіткові рослини займають панівне місце за різноманітністю видів та їхньою чисельністю до 300 тисяч видів, в Україні - 500 видів . Квіткові рослини ростуть на всіх континентах, у всіх кліматичних зонах, у різних екологічних умовах. Це рослини, які найбільше пристосовані до сучасних умов життя на Землі. Найголовніша проблема, на яку ми повинні сьогодні дати відповідь - **«Що дало покритонасінним можливість стати пасивною групою у рослинному царстві Землі?»**

(Робота з підручником. Знайти відповідь на питання:

- Які рослини називають Покритонасінними?)

Головна особливість квіткових рослин – наявність квітки, плодів, насіння. Насіння формується з насінних зачатків, захищених стінками, які перетворюються на оплодень. Тому квіткові рослини називають іще покритонасінні.

Будова

1) Пригадаємо вегетативні органи та їх функції (слайд 7,8)

1. Які органи мають рослини?
2. Назвіть вегетативні органи?
3. Які є види коренів?
4. Які є види кореневих систем?
5. Назвіть видозміни коренів.
6. Які є видозміни пагонів?
7. Назвіть видозміни листка.
8. Чи бачили ці такі видозміни у голонасінних?

Учитель:

Чи мали квітку раніше вивчені рослини, які ви вивчали раніше? (Ні)

До яких органів належить квітка? (генеративних)

(слайд 9)

2) Щоб згадати будову квітки проведемо **гру «Логічний ланцюжок»** (один учень дає відповідь на поставлене питання, а другий показує частини квітки)

- Квітка розташована на (квітконіжці)
- Квітка розширюється у (квітколоже)
- На квітколожі розташовані (чашечка і віночок)
- Головні частини квітки (тичинка і маточка)
- Тичинка складається з ... (тичинкової нитки і пиляка)
- Маточка складається з... (приймочки, стовпчика, зав'язі)
- Покритонасінним властиве... (подвійне запліднення)
- Подвійне запліднення відкрив... (С.Г.Навашин)
- Які способи запилення притаманні покритонасінним? (слайд 10)

Вчитель :

Мабуть, немає байдужої людини до квітів. І люди, спостерігаючи за ними зазначають, що вони з ними говорять, але на свій лад.

3) «Хвилинка - цікавинка»

Вдома ви мали взяти інтерв'ю у квітів і підготувати розповідь про те, що вони символізують .

Відповіді учнів:

- Айстра-сум
- Лавр-успіх
- Волошка-простоту
- Лілія біла-чистоту
- Гвоздика-мужність, сміливість
- Мак-красу, молодість
- Нарцис-гордість
- Конвалія-приховане кохання
- Півонія-довголіття
- Пролісок-ніжність
- Троянди-кохання і здоров'я
- Ромашка-мир.

4) Класифікація відділу Покритонасінні (слайд 12-15)

- Проблема ситуація в ігровій формі.
- Випереджувальне завдання(Казковий сюжет)

Учні уважно слухають короля і королеву та заповнюють таблицю.

Порівняльна будова дводольних і однодольних

Ознаки	дводольні	одnodольні
Зародок		
Жилкування		
Поперечний розріз стебла		
Коренева система		
Будова квітки	Чотиричленна, п'ятичленна	Тричленна

Учень:

Я - король дводольних

У мене квітка чотири або п'ятичленна,

До класу Дводольні належать тільки ті рослини,

В яких є стрижнева коренева система.

Поживних речовин у нас доволі,
Бо насіння має дві сім'ядолі,
І в кожную погожу днину
Я маю бічну твірну тканину.
І вам моє шанування!
У листків рослин класу
Дводольні-сітчасте жилкування.

Учениця:

Я-однодольних королева,
І не моя винна, що в рослин класу Однодольні
Квітка тричленна, коренева система мичкувата.
В нас поживних речовин є доволі,
Хоч насіння не має дві сім'ядолі.
Про твірну тканину я й не хочу знати,
Бо я хочу гарну фігуру мати.
Вам моє шанування.
У листків класу Однодольні -
паралельне або дугове жилкування.

(слайд 12-15)

«Мозковий штурм»,

- Чи можна за однією ознакою визначити приналежність рослин до того чи іншого класу?
(Висновок : Віднести рослини до кожного класу можна лише за певною сукупністю ознак).

5.Значення покритонасінних рослин у природі і житті людини.

Вчитель

Представники відділу Покритонасінні мають величезне значення у природі й житті людини.
Хіба можна уявити нашу землю без рослин. Порівняйте поверхню Марса, Юпітера, Венери з квітучою Землею. А яким дивом природи є квіти ! (відеоролик «Гарна планета - Земля»)

Учениця читає вірш :

Ніжні квіти дарують нам радість,
Радість серцю, надійне тепло.

Земля стояла б сумна , як могила

Якби квітів на ній не було.

Вчитель :

І якою б не була квітка - чи то пишна троянда, чи ніжна фіалка, чи лагідна конвалія , чи витончений нарцис - вона завжди буде радувати нас як найцінніший подарунок. Народна мудрість говорить , що кожна людина повинна зробити три речі: посадити дерево, збудувати дім, народити дитину. Рослини-основні постачальники кисню і органічних речовин. Як використовує людина рослини? Це і їжа (зернові культури, овочеві, олійні, прядивні культури, одяг). Це і вітаміни , без яких людина не буде здоровою. Є рослини, які допомагають людині здолати хвороби, - це лікарські рослини.

В Україні завжди шанували і оберігали рослини , а особливо вербу та калину. Недаремно народне прислів'я говорить - «Без верби і калини нема України».

« Чорний ящик »

учні за допомогою підказок повинні відгадати, що знаходиться в ящику)

(пропонується три підказки)

1.Через пишні білосніжні суцвіття її назвали «весільним деревом», гілки використовували в весільних обрядах.

2.Ягодами з медом лікували кашель, застуду, гіпертонію, хвороби серця і печінки.

3. Дана рослина є символом України. Плоди якої рослини є в чорному ящику?

Так, це калина!

Отже, все наше життя пов'язане і цілком залежить від рослин. А щоб зберегти зниклі рослини, створено Червону книгу України.

(Демонстрація рослин , які занесені в Червону книгу)

(Діти читають віршовані рядки)

Не зривайте квіти просто так, дарма,

Хочуть вони жити разом з усіма.

Не зривайте квіти аби лиш зірвать ,

бо це є у світі Божа благодать.

V. Закріплення і узагальнення матеріалу.

Давайте спробуємо підсумувати нашу роботу й повернемося до проблемного питання **«Що дало покритонасінним можливість стати панівною групою в рослинному царстві Землі?»**

Інтерактивна вправа «Квітка»

(демонструється квітка, в якій не вистачає пелюсток ; учні прикріплюють пелюстки, де записані основні ознаки , які дали можливість стати панівною групою на Землі)

1. Поява квітів , різні способи запилення.
2. Подвійне запліднення.
3. Розмноження насіння.
4. Утворення плоду.
5. Насіння міститься всередині плоду.
6. Запліднення не залежить від води.

Інтерактивна вправа «Лови помилку»

1. Головна ознака покритонасінних : поява квітки (так)
2. Усі квіткові рослини поділяють на Однодольні та Багатодольні (дводольні)
3. У рослин класу дводольні коренева система стрижнева (так)
4. Рослини які мають паралельне або дугове жилкування (так)
5. Основною ознакою поділу на класи є наявність сім'ядоль (так)
6. У рослин класу однодольні коренева система мичкувата (так)
7. У рослин класу однодольні жилкування листків сітчасте (дугове і паралельне)
8. До класу однодольні належать : пшениця, квасоля, соняшник (пшениця)
9. До класу дводольні належать : помідори, подорожник, жито(помідори, подорожник).

VI . Підбиття підсумків уроку, оцінювання учнів.

Чи дізналися ви щось нове?

Чи буде вам корисним матеріал у житті?

VIII. Рефлексія

На скільки справдилися ваші очікування від уроку ?

Інтерактивна вправа «Рефлексивний екран» (відмітка учня +, -)

Запитання	Відмітка учня
Інформація на уроці мені сподобалась	
Інформація на уроці мені не знадобиться	
Я хочу більше дізнатися про квіткові рослини	
Я був (була) підготовлений і активний на уроці	

ІХ. Завдання додому. Оцінювання.

Опрацювати матеріал у підручнику.

Знайти вірші і легенди про рослини.

Побажання на закінчення уроку :

Урок пройшов , як одна мить,

Дзвінок вже незабаром продзвенить,

Прийміть усі ви на прощання,

Мої найкращі побажання!

Здорові будьте, гарно вчіться,

Шануйтеся й наполегливо трудіться.